

Spis powszechny trwa. Nie ma na co czekać!

Spisz się już teraz, najlepiej przez internet

W całej Polsce trwa Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Wzięło w nim udział już ponad 7 milionów osób, dokonując samospisu przez internet. – To bardzo dobry wynik. W ciągu jednego miesiąca badania przez internet spisało się więcej osób niż tą samą metodą 10 lat temu – komentuje Agnieszka Szulbowska, dyrektor Urzędu Statystycznego w Krakowie i zastępca wojewódzkiego komisarza spisowego.

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 rozpoczął się 1 kwietnia i potrwa aż do końca września. Jest obowiązkowy, co oznacza, że muszą wziąć w nim udział wszyscy ludzie (dorośli i dzieci), którzy mieszkają na stałe lub czasowo w Polsce. Dotyczy to również cudzoziemców.

Warto zwrócić uwagę, że tegoroczny spis jest wyjątkowy, bowiem z powodu epidemii ma formułę hybrydową – można wziąć w nim udział na kilka sposobów. Obecnie podstawową i preferowaną metodą jest tzw. samospis internetowy. Wystarczy wejść na stronę Głównego Urzędu Statystycznego: spis.gov.pl, zalogować się do interaktywnej aplikacji i odpowiedzieć na pytania.

Dobrze w miastach, słabiej na wsiach

Ta metoda cieszy się wśród Polaków dużym powodzeniem. Od początku spisu w całym kraju samodzielnie spisało się już ponad 7 milionów osób, w tym w województwie małopolskim – ponad 600 tysięcy (19 proc.). W internetowym samospisie prym wiodą Małopolanie mieszkający w miastach i gminach podmiejskich.

Najwięcej osób dopełniło już swojego obowiązku w Krakowie (28 proc. mieszkańców), Zielonkach (27 proc.), Michałowicach (26 proc.), Wielkiej Wsi (23 proc.) i Oświęcimiu (22 proc.). Sporo do nadrobienia mają natomiast mieszkańcy wsi. Najślabiej w spisowych statystykach wypadają powiaty dąbrowski, limanowski i nowotarski, gdzie średnia wynosi zaledwie ok. 11 proc.

Jeśli zaś spojrzymy na bieżące statystyki z poszczególnych gmin, to wyniki są jeszcze słabsze. Niekorzystnie wypadają m.in. gminy: Szaflary (5 proc.), Ochotnica

Dolna (5 proc.), Niedźwiedź (6 proc.), Biały Dunajec (7 proc.), Bystra Sidzina (7 proc.), Jodłownik (7 proc.) czy Lipnica Wielka (8 proc.). Tu trzeba zaznaczyć, że nie warto się ociągać z udziałem w spisie, bo i tak każdy musi to zrobić. Za niedopełnienie tego obowiązku grozi kara grzywny do 5 tys. zł.

Spisz się przez Internet i wygraj nagrody

Dodatkową zachętą do tego, by dokonać samospisu, jest loteria spisowa, w której można wygrać atrakcyjne nagrody. Wystarczy spisać się samodzielnie przez internet na stronie spis.gov.pl, pobrać i zachować unikatowy, 10-znakowy kod uprawniający do udziału w loterii oraz zgłosić go na stronie loteria.spis.gov.pl – w terminie do 7 lipca 2021 r.

Loteria podzielona jest na sześć etapów. Terminy losowań i przyjmowania zgłoszeń na poszczególne etapy oraz wszelkie szczegóły można sprawdzać na stronie loteria.spis.gov.pl. Do wygrania są karty przedpłacone o wartości 500 zł i 1000 zł, a w losowaniu finałowym, które odbędzie się 14 lipca – jeden z 16 samochodów osobowych (toyot yaris). Wezmą w nim udział wszystkie zarejestrowane zgłoszenia.

Rachmistrzowie nie chodzą po domach

A co z osobami, które chciałyby dokonać samospisu, ale np. nie mają komputera lub dostępu do internetu? Mogą udać się do jednego z punktów spisowych przygotowanych w urzędach gmin oraz w siedzibie i oddziałach Urzędu Statystycznego w Krakowie. Dostępne są tam stanowiska komputerowe do samospisu, a pomocą służą pracownicy biur spisowych.

Jeśli zaś ktoś – np. ze względu na stan zdrowia, zaawansowany wiek czy niepełnosprawność – nie może spisać się samodzielnie przez internet, powinien zadzwonić na infolinię spisową (tel. 22 279-99-99; od poniedziałku do piątku w godzinach 8–18) – tam konsultant przeprowadzi go przez całą procedurę krok po kroku.

Natomiast z osobami, które nie spiszają się przez internet ani nie zadzwonią na infolinię, skontaktują się telefonicznie rachmistrzowie spisowi. Każda osoba, do której zadzwoni rachmistrz, zobaczy na ekranie swojego telefonu jeden z dwóch numerów: 22 828-88-88 lub 22 279-99-99. Z uwagi na epidemię rachmistrzowie nie odwiedzają respondentów w domach aż do odwołania, więc jeśli ktoś zapuka

do twoich drzwi i poda się za rachmistrza, zachowaj ostrożność. Najlepiej od razu zgłoś taki przypadek na policję.

Nie daj się nabrać oszustom!

Jakich pytań możemy się spodziewać podczas Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021? Między innymi tych o wiek, płeć, stan cywilny, niepełnosprawność, wykształcenie, zawód, narodowość, przynależność do Kościoła lub związku wyznaniowego, metraż naszego

mieszkania, sposób jego ogrzewania itp. Dodajmy, że w przypadku pytań wrażliwych – np. o wyznanie, niepełnosprawność czy status związku – mamy prawo odmówić odpowiedzi.

Nigdy natomiast rachmistrz nie zapyta nas o sympatie polityczne, preferencje konsumenckie, wysokość zarobków, sytuację majątkową, zasobność gospodarstwa domowego, numer konta, dane logowania do bankowości internetowej, wyposażenie mieszkania w sprzęty RTV/AGD itp.

Nikt też nie przyjdzie mierzyć powierzchni naszego mieszkania czy domu. Warto to wiedzieć, by nie wpaść w pułapkę oszustów. Może się bowiem zdarzyć, że skontaktuje się z nami naciągacz czy złodziej podszywający się pod rachmistrza i chcący wydobyc od nas wrażliwe dane (np. po to, żeby nas potem okraść).

Tu istotna uwaga: w każdej chwili można sprawdzić tożsamość rachmistrza spisowego. Wystarczy zadzwonić pod numer tel. 22 279-99-99 lub skorzystać z aplikacji „Sprawdź tożsamość rachmistrza” dostępnej na stronie spis.gov.pl. Dodatkowym elementem weryfikacji tożsamości rachmistrza w trakcie rozmowy telefonicznej jest poproszenie go o podanie jednej dowolnie wybranej cyfry z pięciu ostatnich cyfr naszego numeru PESEL.

Dane pod szczególną ochroną

Kolejną istotną kwestią jest bezpieczeństwo naszych danych, które prześlemy podczas spisu. Dyrektor Urzędu Statystycznego w Krakowie zapewnia, że nie ma powodów do obaw. Dane te są bowiem objęte tajemnicą statystyczną, co oznacza, że zabronione jest – pod rygorem odpowiedzialności karnej – udostępnianie lub wykorzystywanie tych danych dla celów innych niż do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do aktualizacji operatów do badań statystycznych.

Paulina Szymczewska

NAJWAŻNIEJSZE BADANIE STATYSTYCZNE DEKADY

Spis powszechny to najstarsze, największe i jedno z najważniejszych badań statystycznych realizowanych co 10 lat we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Dostarcza aktualnych, szczegółowych informacji o liczbie ludności, jej rozmieszczeniu, strukturze demograficzno-społecznej i zawodowej, a także o społeczno-ekonomicznej charakterystyce gospodarstw domowych i rodzin oraz o ich warunkach mieszkaniowych.

Nie ma ministerstwa, instytucji centralnej czy urzędu gminy, które nie korzystałyby z danych pochodzących ze spisu powszechnego. Przykładowo Ministerstwo Finansów na podstawie informacji ze spisu szacuje wielkość wpływów podatkowych oraz oblicza kwoty dotacji dla poszczególnych gmin według liczby mieszkańców, a Ministerstwo Zdrowia może planować środki na ochronę zdrowia w poszczególnych regionach Polski w oparciu o informacje o strukturze wiekowej i terytorialnej ludności.

Dane zawarte w roczniku statystycznym są również potrzebne każdej firmie kreującej strategię swojego rozwoju. Na ich podstawie przedsiębiorcy sporządzają biznesplany, a ci, którzy ubiegają się o dotacje z funduszy europejskich, wykorzystują informacje statystyczne konieczne do złożenia wniosków i sporządzenia studiów wykonalności projektów.